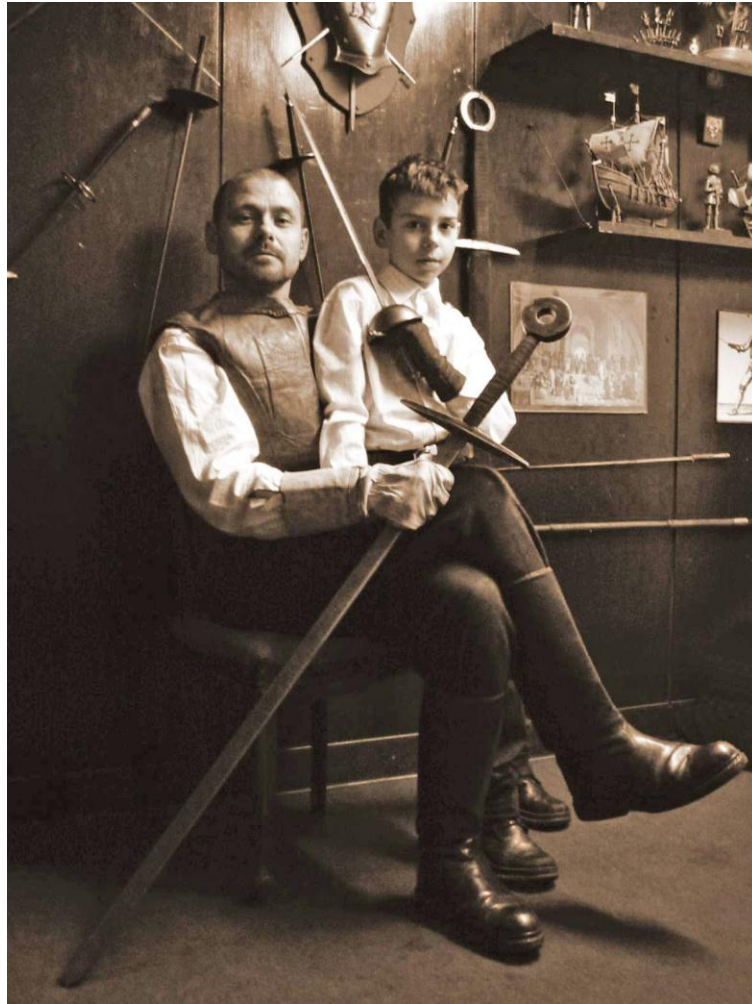

РЕЧ УЧИТЕЉА МАЧЕВАЊА

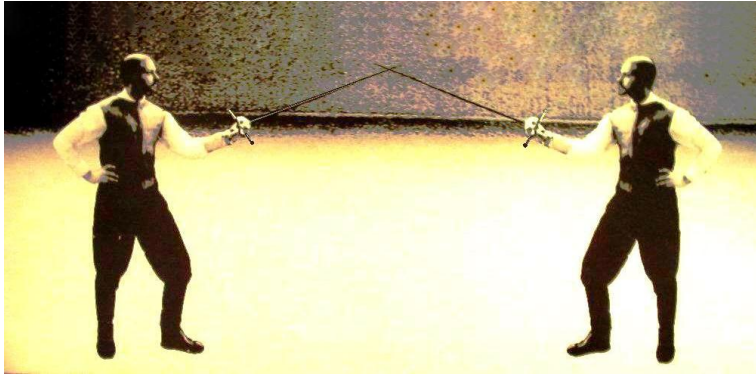
*„Читање је капија духа“ (Волтер) - оног што
одваја човека од животиње.
Како, шта и колико, дакле, неко чита такав му је и дух.
Ако је то само кратко, мало и на брзину и дух му је
скраћен, сиромашан и брзоплет;
такав му је, онда, и живот:
ограничен, баналан, празан и површан - *бездухован*,
дакле, **савремен**.*

*„Бумбу но иши“ - *Перо и мач су у складу:*
За лењ и туп дух недостижно је мајсторство у мачевању јер оштрину
мачу даје само оштар дух који га води.
Паметан човек, зато, учење мачевања увек започиње с оним што
најбоље бруси и оштри дух - **књигом**.
Мајсторство и врсност у мачевању, свакој вештини и животу уопште
темеље се, дакле, на култури **пера** јер само нас **слова** одвајају од
тупости духа - дивљаштва, неукости и ропства.*

Моје **мачевање**
и
Друштво мачевалаца „Свети Ђорђе“

- Осврт на три деценије једне борбе -

„Све, укључујући и савремену уметност и науку, служи варварству које долази.“

Ф. Ниче, Осврт, 1881

Прошло је више од 20 година од како сам скренуо на други пут. Да стигнем до тог раскршћа било је потребно претходних 18 година лутања по стрампутицама успешног такмичарског живота у врхунском мачевалачком спорту: турнири, шампионати, првенства, борбе за медаље, плакете, пехаре, бодове и поене на ранг-листама, блиставе победе и срамни поразии, свакодневни вишесатни тренинзи, спортски конфликти и супарништва, судијске малверзације, новинарске манипулације, клановске мржње, такмичарске махинације, сплетке, свађе, пакости и подметања, завист, сумануте амбиције, болесне сујете, супарнички протаклук, финансијски губици, бескрајна петљања са опремом и спортским лекарима, летњи кампови, возови, аутобуси, хотелске собе и ресторани...и, напославу, моје професионално тренерско учешће у свему томе, а да бих увидео како сва та бесомучна и бесмислена и одвратна **компетиција** око свега и свачега **нема никакве везе са мачевањем**.

То је, дакле, било 18 година у којима (и поред у мени стално присутне необјашњиве, готово инстинктивне, одбојности према свему томе јер *„Осећао си читавог живота да са овим светом нешто није у реду. Не знаш шта али оно је ту, као шиљак у твом уму, који те тера да полудиш“*- Морфијус – „Матрикс“) нисам био мачевалац већ **такмичар**, 18 година у којима нисам уживао у мачевању већ у **побеђивању** и бављењу не мачевањем већ **рејтингом** - *постизањем рекорда и освајањем медаља*.

У таквом резултатском „мачевању“ се не мачује са другим мачеваоцем већ са **бројевима**: поенима, бодовима, прорачунима, калкулацијама, таблицама, пласманима, позицијама и за ефикасност на спортско-такмичарском тржишту. Ту мачеваоца занима само употреба – инструментализација његовог мача и његове вештине а не мачевање само. У свему томе мачевање је, дакле, пуко средство у служби квантитативног резултата, клубске *business* конкурентности, адреналинске овисности, спортског туризма, стипендирања, спонзорстава, буџетских средстава, медијских извештаја, популарности, славе и шоу бизниса.

Сва мера мачевања и сва мера мачевању, сва мера човека и сва мера човеку, сва мера живота и сва мера животу постао је пуки **учинак** – идеологија прагматизма.

То и такво „мачевање“ је, дакле, служило свему оном чему служе у највећој мери и сви други спортови данас а да највећи број учесника у тој отровној и невидљивој игри (јер „Птице се ослепљују да би лепше певале“ – Ф. Ниче) нити зна нити примећује у чему учествује: креирању карактера агресивног, грабежљивог и деструктивно-аутодеструктивног индивидуализма који анимализује човека и све чиме се он бави стављајући га у службу једног социјал-дарвинистичког света опште туче и једне вулгарне будућности неоварварства и антикултуре.

Но, то и такво мачевање је за највећи број људи и мачевалаца било, а и данас је, сасвим прихватљиво, најпожељније и апологетски брањено из три разлога:

1. Јер су од детињства у свим областима живота изосола ментално обликовани, усмеравани и индоктринирани да прихвате као природан, нормалан и пожељан живот ривалства, супарништва, конфронтације, хиперконкуренције, успешности, лактања, грабежа, похлепе, агресивности, предаторства, престижа, туче и надметање – варварску преткултуру утакмице и конфликта.

У том свету бога *Марса* (види предавање: *Марсов свет*) и менталитета Орвелове „Животињске фарме“ којим влада тоталитарни монопол *компетитивног* темељни концепт је ***bellum omnium contra omnes*** (рат свих против свих) – квазидарвинистичко гледања на живот као на прашуму у којој се сви међусобно једу, где „може бити само један“, „Распростирање је све“ (Цецил Родес), „Већа риба једе мању“, „*Homo homini lupus*“ (Човек је човеку вук), „Док једном не смркне другом не сване“, „Или си изнад или испод“, „Ко пре њему девојка“, „Свет није довољан“... у коме „успех“ у било чему не иде без покоравана, подчињавања или понижавања неког другог и где чинити било шта без такмичења, надметања, побеђивања и престижа је несхватљиво, неразумљиво и пре свега сумњиво.

Тако су неприметно креирани људи који су сви „различити“ али на исти начин: опседнути не само култом конкуренције, личног престижа и победничких амбиција, суревњиви, славољубиви, самољубиви, ташти, поносни, сујетни и горди већ и грамзиви и завидљиви пошто су браћа *mihi primo* – мени прво (место) и *primo mihi* – прво мени (грабежљивост).

2. Прихватљиво им је јер се људи радо и самоусмеравају ка том конкуритивном концепту за све пошто *биологизован* приступ животу је најлакше и најпожељније средство и оправдање за просто и неспутано испољавање и задовољавање свих урођених анималних инстинкта и порива као што су агресивност, воља за доминацијом, самостицањем, афирмацијом, самопотврђивањем, престижом...

Прихватљиво им је, дакле, јер *култура* као извлачење човека из бестијалности и варварства који се састоје у пуком пресликавању биолошких закона живота на живот у друштву је за већину увек подухват за избегавање пошто је тежак, захтеван и „...представља борбу на живот и смрт против света природе, животињских нагона и варварства изван човека и у њему самом“ (Едгар Морен).

3. Прихватљиво им је због поводљивости, духовне инертности и „крдског“ менталитета већине, дакле, неспособности да се корача сопственим ногама по сопственом путу па зато сви заједно, ослањајући једни на друге, групно, лење, слепо, некреативно и утабано ступају усмеравани замислима и интересима креатора историјских трендова.

Последица свега тога је да се са разних страна већ одавно поставља неумесно и тупаво питање: „Откуд толико насиља у животу и спорту!?” Зар се већ у самом термину „надметање“ не налази и одговор. Надметати – „над“ неким се „метнути“ (поставити) а што је исто као и „на-метнути“ (наметнути) се. Зар наметања има некад без присиле и насиља? Суштина сваког *надметања* (па и спортског) је, дакле, тежња за доминацијом и изражавањем моћи и надмоћи, („Тежња за истицањем јесте тежња за превладавањем ближњег“ – Ф. Ниче; „Свака победа омогућава да се над конкуренцијом

осети надмоћ" – Владета Јеротић) а што се не може никако другачије спровести осим кроз силу и присилу - *насиље*. На то указује и реч „беда“ која је у корену речи *победа* и води порекло од средњевековне речи „бедба“ - присилан рад. Победа се, наиме, јавља по-беди некога (пораженог) што значи да победе нема без нечије *беде* (*невоље*) и присиле - бедности. Победа је исто тако и оно што „*по-нижава*“ јер тамо где се један поставио „више“ - „над-метнуо“ други је постављен „ниже“ - „под-метнут“ је „по-ниже“ - понижен.

Бављење спортом - у коме је селекција суштинска ствар, је, дакле, увек једна врста *дискриминације* јер није ништа друго до потрага за победницима, најбољим, асовима...- „*уздигнутим*“, па и пониженим.

Насиље и понижавања, манифестно или потиснуто, су стога срж сваког надметања и такмичења око било чега, па и сваког спорта као надметања око *победе*. Та насилност и воља за моћ-надмоћ – понижавањем, може нестати из спорта тек кад спортске активности престану бити агресивно компетитивне и врате се својој изворној суштини некомпетитивне *телесне културе*: кад се преобразе и почну упражњавати због човека и телесних вештина самих а не због побеђивања човека и злоупотребе тих вештина.¹

¹ Древне Олимпијске игре нису биле спортска такмичења у савременом смислу и духу (како то данас на силу тумаче апологете постмодерне идеологије спортизма) већ пре свега религиозне свечаности захвалности у славу бога Зевса и апотеоза – обожавања телесне културе која је омогућавала људима да се уздигну ка небу и приближе боговима (што потврђује и њихово изворно име „светковина“). Данашњи спорт, дакле, са својим терором култа конкуренције у коме се све редукује на надметање, селекцију победника и мотив успешности не само да је у супротност са изворним античким значењем телесне културе већ и сваке врсте апотеозе, светости и кретања ка божанском.

Главни мото „*Citius, altius, fortius*“ (*Брже, јаче, више*) савременог турбо-доба супарништва и престижа стога, није пут који води у ДОБРО вештине већ пут у беспућа нестрпљења, помаме, похлепе, таштине и грабежа. Ако тај пут неког и одведе у неку вештину то ће увек бити само тамна страна вештине јер тамна страна човека увек пружа само тамну страну вештине па и живота. Стога је и речено „...не отимајте се о прва места као Фарисеји него седите на последње место. Јер сваки који се уздигне биће понижен, а који се понизује биће подигнут.“(Христос)

Јерес

„Није лако слушати неког ко излаже полемици идеје до којих вам је стало и којих се грчевито држите јер одрећи се тих идеја, навика и начина гледања на живот значи не само страх од губљења тла под ногама већ и променити се, а променити се исто је што и одрећи себе, изгубити своје „ја“, деловати против очувања своје личности – у неку руку умрети.“

Антони Де Мело

Учинићу **јерес** и изговорићу поново оно што многи већ одавно говоре а сви прећутно знају. Спорт данас није циљ већ средство за фабрикацију индивидуа спортиста - потрошне робе на глобалном тржишту спортског профита. Спортиста је зато данас тешки физички радник који под најмучнијим психичким притисцима и стресом иде на тренинг, под стресом је на њему и њега напушта са зебњом и стресом очекујући

такмичења на којима треба стално и изнова да се сукобљава, отима, осваја, доказује, показује, брани, граби, побеђује, батина и прима батине... како би опстао.

Савремени методи тренирања уче врхунске спортисте прецизно како да се „навикну“ на ове стресове и да са њима живе свакодневно и „нормално“ тако да су се они на њих „навикли“ као на опијат и готово да више нису ни способни да живе без конзумирања редовних доза отровног стреса и адреналина.

Суштински проблем сваког ко се бави спортом настаје, међутим, кад он почне и живети од спорта. Тада у саму спортску борбу за такмичарске резултате улази и његова борба за личну егзистенцију. Тиме спортска борба престаје бити само такмичарска и постаје биолошка - почиње се водити бруталношћу која има само једно гесло: „Победа или смрт“ - победа по сваку цену и цену свега. „Игра има циљ и сврху у самој себи. Ако су циљ и сврха изван ње, ако се игра одвија ради нечег другог (новац, слава, углед) онда то више није игра већ озбиљна делатност; то је онда рад, посао као и сваки други. И то је заправо она критична тачка у коју доспевамо кад хоћемо да спорт гледамо као игру. Хтели ми то или не, не можемо се отети утиску да је спорт с оне стране игре и да у спорту заправо и нема игре. Сем оне сурове, закулисне.“ - Милан Узелац. Све ово је драстично изражено у борилачким спортовима који се данас претварају у крваве туче до смрти у кавезима, а без икаквих правила – савремене верзије гладијаторских борби: УФЦ (Ultimate Fight Championship), ММА (Mix Martial Arts), итд.²

² „За двадесет година свог постојања ове гладијаторске борбе су постале прави светски феномен и велика индустрија, али и симбол трансформације борилачких вештина у савременом друштву. Као такве, борилачке вештине су један од главних видова забаве, судећи по телевизијским преносима широм света и количини новца који фигурира у уговорима плаћених бораца“ Александар Филиповић, (Борилачке вештине као модел дијалога Запада са Истоком).

И тренер исто тако, стегнут између управе клуба (која му даје посао), захтева спонзора и оних који дају новац за издржавање њега, спортисте и руководства клуба, потребе за афирмацијом (од које му зависи посао) остваривом једино победничким резултатима његових такмичара, постаје модерни „гонич робова“ а такмичари модерни „гладијатори“. Да би се та „игра“ играла до краја створени су и „колосеум“ (арене и стадиони), клицање маса, „цезари“ који инвестирају и одлучују, клађења и они који зарађују, хушкање бораца једних на друге на живот и смрт за каријеру... Лица свих учесника у тој представи, кад она и њени улози узму маха, се анимализују и изобличују: масовна психоза, закрвављене очи, душе обузете мржњом и бесом, поплава анималних страсти, ирационалност, слепило, урлање, туче, примитивизам...

Чак се и спортисти и њихове навијачке групе често сами препознају у том светлу с оне стране цивилизације и културе дајући себи поносно и дично имена као што су „Вандали“, Варвари“, „Хулигани“...

Ако се у свему томе данас крв обично не види (мада и она постаје већ уобичајена), то је зато што су повреде одложене, углавном скривене и унутрашње, а у складу са прогресом јер данас се страда у духу савремене хипокризије и демагогије – „хумано“, што ће рећи подмукло пошто „Савремена цивилизација се заснива на насиљу, ропству и финим речима“ (Ганди) - свету у коме због лицемерја људска права цинично значе више од људских живота.

Спортиста данас је, дакле, само неко ко је такмичар победник, рекордер или првак - онај од кога је савремени технолошки инжењеринг спортске еугенике успео да креира представника „више“ расе асова и рекордера. За све остале учеснике „спорта“ са којима то није успело важе само речи Хенрија Милера: „Нико није запазио њихов пораз. Они као да нису ни постојали“.

Кад је реч о здрављу савремених спортиста-такмичара данас се на све начине сакрива и прећуткује да је због екстремних психо-физичких напрезања врхунски

такмичарски спорт највеће зло за телесно и ментално здравље - посебно младих који су у развоју и телесно-психички неоформљени.

Тако модерни врхунски спортиста заслепљен и фанатизован фикс-идејом победе свакодневно вежба од раног јутра сатима понављајући једноличне аутоматизоване радње како би постигао машинску ефикасност и за део неке црте померио бројчану границу освојене рекордне црте свог противника. Цео живот бесмислено посветити цртици предности коју ће престићи други бесмислено утрошени живот желећи да претходну цртицу помери за још неку цртицу! Неко је једном рекао да „у пакао упадају људи само због једног греха - протраћеног живота“.

Уистину, најупорнији и најсрећнији ће МОЖДА једно кратко време бити врхунске машине за штанцовање медаља, заставица и пехара (или новца) али шта ће остати од човека у њима после тако „богатог“ и „креативног“ живота започетог још у детињству. Какве ће телесне, интелектуалне, емоционалне и социјалне губитке и девијације оставити на њихов карактер такав начин „живота“?

То је непотребно говорити с обзиром на време, притиске, жртве и одрицања које имају ови људи од природног и разноликог богатства духовног и душевног живота како би одржали свакодневни трчећи корак са захтевима врхунских резултата других тркача за „више“, „брже“, „јаче“.

Овде нема места говорити ни о уобичајеним и свакодневним малим и великим спортским повредама које су многе претвориле у инвалиде за цео живот. Ни о недозвољеним и дозвољеним хемијским средствима која су већини врхунских спортиста упропастила здрав метаболизам у најбољим годинама живота. Јавна је тајна да се и цела фармацеутска индустрија света за огромне своте новца такође непрекидно такмичи око тога ко ће произвести тако савршен стимуланс (допинг) који ће бити ефикасан а неприметан за најстроже лабораторијске тестове.

Зато је уобичајено да врхунски спортиста у 25. години буде шампион или „крпа“, а при томе се заобравља да је само један шампион а да већина постаје „крпа“. Заборавља се, такође, и да шампиони своје ловорике, јер „**Свака победа траје до пораза**“, носе кратко а затим и сами падају у заборављене књиге уписаних имена у табеле таблица међу табелама таблица... постајући физички, здравствено и психички још веће „крпе“ него што су то били они који нису ни успели да се попну на шампионске тронове и у таблице уђу.

„И шта се дешава кад заврше каријеру? Па већина постану социјални случајеви (...) То је зато што су им док су били деца говорили да је најважније да се тренира јер само тако може да се постане ас.“ Д. Стојменовић

Модерно спортско или „старо“мачевање?

„Мачевање се данас претворило у безвредну разбигригу – са презиром је говорио учитељ мачевања. – Сада га зову спорт... Као да се ради о бављењу јутарњом гимнастиком! (...) Морам да вас прекорим господо, ја вам не посвећујем своје време да бисте се бавили спортом већ да бисте научили једну рафинирану вештину. (...) Кад се узме у руку оружје, иако оно носи заштитну капу на врху а ви одела и маске, никад се не смете понашати као да је у питању игра! Кад осетите жељу за игром гурајте обруч или узмите оловне војнике.“

Артуро Перес Реверте, Учитељ мачевања.

Стога сам пре 20 година уз захвалност на стеченим *искуствима* и *отвореним очима*, а и да бих живот утрошио смисленије и на нешто вредније, окренуо леђа спортском „мачевању“ са којим сам се до тада бавио.

Мој главни задатак је постао: бавити се мачевањем у коме је циљ **дивљење** а не **дивљање**, мачевање само а не његов резултат, излаз, чупање и ослобађање ове вештине из окова спорта - борбе човека против човека, канџи фетишизма конкуренције, рекорда, учинка, ефикасности, конкуренције, туче, тржишта и престижа. Другим речима: покушај ослобађања и одвајања мачевалачке вештине од концепта предаторског и *царства анималног духа*.

Тај избор је значао, као **прво**, одбацивање мачевања у његовој савременој спортско-такмичарској форми јер „*Варварска је навика изазивати друге на надметање*“ - *Documenti d`Amore*, Франческо да Барберино, 1309; „*Има људи који од свега стварају рат; они су прави варвари јер хоће да све што чине постане нека победа*“ - Валтазар Грациан, 1646.

Ако се, наиме, човек обузет „такмичарским духом“ борбе против сваког и свега не бори и против себе и свог анималног нагона да у свему види и хоће само борбу, надметање и такмичење тада увек и неизбежно то одсуство границе и зауздавања – култивисања, доноси - јер „*Култура је ствар мере*“(Јунг) и „*Све што није са мером од демона је*“ (Вл.Николај), само деструкцију и зло и вештини и човеку. . У свету у коме је једина и највећа вредност победа у надметању само је корак од „*ти си ништа ако си поражен*“ до „*све ти је дозвољено како би победио.*“

И док је циљ *савременог спорта* (који је део идеологије света што физичке и телесне - материјалне вредности проглашава фетишом и јединим мерилом свега) само активност на *телу такмичара* (јер када се у спорту и ради на његовом духу то је опет само у служби духа телу и телесном прогресу) циљ *телесне културе* у форми борилачких вештина је развој човека - његов раст у **целовитост** која је истовремени развој телесног али и духовног и душевног у њему. Једино раст у свим правцима и у разноврсно чини развој и ширење живота док раст у једном правцу, кретање у једнострано и једнообразно - *прогрес*, је увек дегенерација, кржљање и сужавање укупног живота јер „*У здравом телу је здрав дух*“ али и још више „*У здравом духу је здраво тело*“ - Бернард Шо).

Савремено спортско мачевање зато не развија и не култивише већ телесно упропаштава, духовно кржљави и душевно унакажава човека јер тело и дух мачевалаца су престали бити циљ као у *физичкој култури* и постали су пуко средство производње медаља за потребе тржишта спортског бизниса и механизма за фабриковање компетитивног, агресивног, славољубивог, конфликтног, освајачког, егоцентричног... карактера човека који је истом таквом свету бога Марса потребан за његово функционисање.

То је значило, као **друго**, јер „*На злом путу нема добрих корака*“ а човек треба да прати и припада свом времену али не и да прати, припада и ваља се и у блату свог времена, одбацивање владајућег духа савременог света и његових вредности пошто је овај опседнут *конкуренцијом* (еуфемизам за грабеж, отимање и експанзију - похлепу), *престижом* (еуфемизам за завист, суревњивост и тежњу надмоћи, доминацији и власти) и *конкуренцијом* (еуфемизам за конфликтност и агресивност) створио све па и савремено спортско мачевање као своје огледало.

То је значило, као **треће**, окретање лица према оном тада као и данас „*несавременом*“, што није „*мејнстрим*“, компатибилно са духом времена и део глобалног спортско-такмичарског тренда: некомпетитивном *мачевању* као **форми телесне културе**.

Но, поставља се питање *на чему се заправо темељи култура у свакој области па и у области телесног и борилачких вештина?*

Сама реч култура има два корена и значења. Први је *култ* (лат. *colere, cultus*) – поштовати, обожавати а други је лат. *colere, cultura* – неговати, чувати, гајити, развијати и оплемењивати. У оба значења „Култура почива на памћењу” (Хајдегер), поштовању, обожавању, неговању и развоју прошлости.

Другим речима сваки **заборав прошлости** води разарању културе – *варваризацији* и *вандализацији* (лат. *vandalismo* – страст за рушењем и уништавањем достигнутих културних и уметничких вредности, склоност пустошењу и уништавању). Варварин стога осећа своју „вредност” и „величину” само на један начин – разарањем онога што је створено и што не може сам створити, а не стварањем – деструкцијом а не креацијом*

* Типичан пример за то је рецимо футуризам – покрет „окренутих будућности”, настао у Европи почетком двадесетог века који позива на рушење академија и музеја („треба уништити библиотеке, музеје и традицију”), уништавање фрески и катедрала, одбацавање културног наслеђа и културних ремек-дела трајних вредности („прошлост је увек заосталија од будућности”, „прогрес је у праву и онда кад има криво”); мрзи природу, књиге, школе, традицију, „правда, божанство и слобода су глупости”. Футуристи мрзе културу („Кад год чујем реч култура, ја откочим револвер.” – Геринг), одбацују емоције, породицу, норме понашања, говора и писања... Славе авионске елисе, штектање митраљеза, шкрипу аутомобилских гума, мегалополисе, глорификују рат и милитаризам, анархизам, индустрију, машине и технику, насиље, енергију, брзину и заборав, величају сутрашње, ново, пролазно, потрошно и ефемерно... Овај *неоварварски* покрет је био „духовна” арома фашистичке Италије и Нацистичке Немачке, Првог и Другог светског рата а иза уметности овог правца није остало ништа значајно вредно историји људске културе.

Из тог разлога људе културе не привлачи заборав већ **бављење прошлошћу**. Њих привлачи гађање луком и бацање копља иако постоје пушке; јахање, ходање и трчање иако постоје аутомобили; пливање иако постоје глисери; привлачи их *Старчево, Винча, Лепенски вир, Виминацијум...* иако постоји модерна архитектура, свирање и слушање *Баха, Бетовена, Моцарта...*, иако постоји модерна музика забаве, читање *Шекспира, Сервантеса, Гетеа, Достојевског...*, иако постоје књиге и писци за трафике, музеји са *Леонардом, Ван Гогом, Рембрантом...*, иако постоји савремено „сликарство” *...

* „Папирићи исцепкани по подовима музеја и галерија, телефонски бројеви по зидовима, побациане вреће или шарене крпе по поду, празне сале са једном тачком на зиду – то су уметничка дела која стварају и излажу данашњи „артисти” (...) Технички ефекат крије инстант културу и њену празнину идеје, али је то зато изванредан начин да се забави необразована маса (...) Уметност је постала штос, смицалица и, пре свега, забава у којој се масе опуштају, неразвијашљајући ни о чему што превазилази просек анестезиране јединке (...) Глорификација баналног која подржава само ефемерно под крилатицом – што глупље то боље.” (Милош Шобајић – *Сликај и ћути*)

Све то их привлачи јер човек не може људски постојати без освртања и ослањања на достигнуто и традицију – *културу*, и јер само животиње живе неисторијски у вечној садашњости и без знања о јуче и сутра – *свести* која се и темељи на знању о три димензије времена.

И као што велике културе Далеког истока, а посебно Кине и Јапана, помно чувају и гаје своју традицију у свим областима живота – па и **борилачким вештинама и мачевању** (због чега и постоји већ више од четири деценије изразита експанзија борилачких вештина Истока на тло западних култура), сматрао сам да тако треба поступити и са традиционалним *европским мачевањем* јер „...Све што је атрибут живота, од ума и маште па до физичког здравља, све је елемент и медијум културе (...) Оплемењивање човека – то има хиљаде степена, облика, сврха” Исидора Секулић.

Било је потребно, дакле, окренути се аутентичном мачевању прошлости које у Европи у континуитету постоји више од 4000 година а релативно је скоро (од 19. века) под притиском своје спортске форме маргинализовано и гурнуто у заборав.

То је значило окренути се мачевању традиционалним мачевима и техникама - мачевању као *борилачкој вештини* а не борилачком спорту, мачевању у форми **школе** а не спортског клуба, где нема тренера већ учитеља..., дакле, без икаквих надметања, и такмичења јер ниједна борилачка вештина – па ни мачевање, не може бити предмет спортске игре и надметања - постати спорт, а да не изгуби и не деформише своју аутентичну суштину.*

* Зато су нпр. Спартанци одлучно одбијали да учествују на Олимпијадама, а посебно када је била реч о ратним вештинама као што су рвање или панкратион (грчки свебор). Они су сматрали смешним борбу по такмичарским правилима јер смртосна вештина се тако претвара у игру а панкратион и мачевање служе само за убијање противника а не за играње. За њих је уношење безбедних а избацивање опасних радњи из неке борилачке вештине како би се начинио такмичарски спорт представљало је онеспособљавање ратника за рат и деградацију праве вештине. Ово начело важи универзално за све борилачке вештине тј. не само за западне већ и источне. „Борилачке вештине никада нису имале за циљ показивање пред публиком, или задовољење критеријума суђења или победе над противником у такмичењу. Огромна већина мајстора у будистичким и таоистичким манастирима, чак и у секуларном друштву, никад не би ни размишљала о наступању на такмичењу за неку медаљу на Олимпијади.“ (Лу, 2008, вол.4:38)

О томе пише Мишел де Монтењ у својим *Огледима*: „...јер то није као код мачевања где број додир доноси победу; док је непријатељ на ногама, ваља из све снаге поново ударати (...) изгледа ми тако исто да окретност за какву се уобличавају удови, ескиваже и покрети којима се вежба младеж у овој новој школи (цивилним школама мачевања – прим.аут.) јесу не само некорисни, него пре убитачни и штетни за употребу у ратној борби. Зато наши људи ту обично користе посебна оружја засебно намењена за ту потребу, и видео сам како се није сматрало у реду када би се племић изазван на борбу (надметање – прим. аут.) мачем и боджом (рапиром и дагом – прим. аут.) појавио у опреми војног лица,”

На то указује и крајем 19. века Касл подсећајући да: „Једна од последица занемаривања чињенице да флорет (спортски мач - прим.аут.) представља само лаку замену за прави мач јесте настанак мачевања сазданог од сложених напада и одбрана који су практично изводљиви само перолаким флоретом и потпуно је контрапродуктивно примењивати га уз било које друго оружје (...) Ако изузмемо лакоћу, очигледно је да постоје ствари које никада не бисмо покушали да изведемо правим мачем. Пошто је „наука мача“ заправо постала „наука флорета“, најбољи мачеваоци мачују на вештачки (ако се имају у виду обострани погоци), али ипак савршенији начин.“

Управо, дакле, удаљавање спортског мачевања од традиционалног мачевања као борилачке вештине, његова такмичарска модернизација и модификација како у опреми тако и техници тј. напуштање *прошлости* било је оно што ме навело да се окренем мачевању прошлости као носиоцу посебне врсте културе, па и телесне културе везане за њу.

Глобални тренд спорификације свих области телесне културе је створио сличне реакције и у другим борилачким вештинама: „То је довело до јачања традиционалних аспирација код појединих мајстора, у настојању да борилачке вештине врате у оквире из којих су изашле. Зато су створене многе организације које су све више пропагирале традиционалне вредности борилачких вештина“ (Александар Филиповић *Борилачке вештине као модел дијалога Запада са Истоком*).

Но, тиме је отворен пут и за **друго питање**: којом врстом мачевања прошлости се бавити јер као и у садашњости тако и у прошлости има свачега – и „злата и блата“? Који део прошлости мачевања има заслугу да буде изабран као достојан и вредан памћења? Која врста аутентичног мачевања прошлости треба да постане предмет културне традиције ове вештине?

Класично мачевање или историјско мачевање?

„Какву ко философију живота бира зависи од тога какав је ко човек.“

Јохан Готлиб Фихте

Ако је циљ да мачевалачка вештина постане форма *телесне културе* и култивације мачевања и мачеваоца тада се одговор на постављено питање налази непосредно у самој речи *култура* - култивисање, обрађивање, гајење, развијање, неговање, усавршавање, оплемењивање... било је, дакле, нужно окренути се оном делу прошлости мачевалачке вештине који *култивише, оплемењује* и богати човека а не оном који у себи садржи деструктивно, варварско и антикултурно.

Из овог - као **првог разлога**, је за темељ концепта повратка мачевању прошлости изабрано **класично мачевање** а не **историјско мачевање**.

Класично и *историјско мачевање* се баве истим предметом - традиционалним бојевим мачевањем прошлости („старим мачевањем“) на куртоазан начин - правим (затупљеним) мачевима, али на различите начине.

Класично мачевање се бави трајним и универзалним садржајем мачевалачке вештине уопште док се историјско мачевање бави њеним пролазним формама. „Историчаре“, дакле, занима историјска аутентичност појединачних стилова који су постојали (Мајерова, Каранцина, Фабрисова, Мароцова, Ангелова, Агрипина, Суторова, италијанска, шпанска, француска, немачка, руска...школа). Њихово гесло је апологетско „*Magister dixit*“ (учитељ је рекао).

КЛАСИЧНО МАЧЕВАЊЕ се, међутим, не бави прошлошћу у детаљима већ у целини - не тиме како се нпр. полублок мачем изводи у Мајеровој, Агрипиној, Каранциној... школи већ тиме како се у *принципу* изводи полублок мачем. Ту је, дакле, реч о општим принципима технике бојевог мачевања, трајним и непролазним садржајем мачевалачке вештине уопште а не њиховим пролазним формама и варијацијама; о генералној шеми функционисања нпр. бензинског мотора а не о томе како овај мотор изгледа у „Форду“, „Мерцедесу“...

Али зашто се у мачевању слепо држати нпр. стила учитеља *Фиоре Деи Либериа* из 15. века или *Мајера* из 16. века - инсистирати, дакле, на *историјском мачевању* кад се сваки од тих стилова може оплодити и другим стилима њихове епохе или тековинама које ће вештина мачевања тек стећи у времену? Чему бити и какав је то нпр. „сликар“ који само прави копије музејских слика великих и креативних сликара прошлости?

С друге стране као што је садашњост препуна глупости тако је глупости препуна и прошлост. Свака школа мачевања и сваки учитељ су имали у свом раду грешке, заблуде па и будалаштине јер нико није савршен. Тога има на претек и у историји мачевања почев од ненормално дугачких или дебалансираних мачева па до радњи, покрета и ставова који су у правој борби неизводљиви, потпуно бесмислени или суманути. Зашто се, дакле, слепо држати тога и бавити јаловим историјским отпадом кад се може бавити и оним што нам је прошлост вештине оставила као изврсно и плодно?

У класичном мачевању нема, дакле, претензија на „историјску аутентичност“, репродуковање (копију) и епигонство већ је циљ упознавање и слободна и креативна примена општих начела бојевог мачевања. Овде је гесло: *Noli iurare in verbo magistri* (не треба се заклинавати на речи учитељеве).

Мачеваоцима који се баве *историјским мачевањем* циљ је, дакле, аутентична историја (музеј) а мачеваоцима који се баве *класичним мачевањем* циљ је да

прошлости прилазе креативно кроз ревалоризацију - стварањем нових школа и нових тумачења јер „Уметност у којој има ЖИВОТА не приказује прошлост изнова; она је наставља“ (Роден). Једна симфонија неког великог композитора је вечна не због тога што се као „добра“ може поновити идентично на аутентичним инструментима и по прецизним упутствима композитора већ зато што може као инспирација генерацијама уметника бити вечно употребљива за њихове нове интерпретације.

Циљ „историчара“ је, дакле, јалово играње са костима ископаних скелета диносауруса прошлости мачевања у покушају да се ове мумије оживе – нека врста *некрофилије* и „даркеризма“. Циљ „класичара“ је, напротив, супротан - живот: да се попну на рамена великих учитеља прошлости мачевања и гледајући одатле даље него што су они видели закорачити, као **пионир**, у плодно, креативно, другачије и оригинално вештине. И у мачевалачкој вештини, дакле, као и у историји свега, истина сина није отац већ *очевина* на којој син гради и развија сопствену садашњост и утемељује будућност.

Традиција у том смислу је увек континуитет а не идентитет са прошлим. Она је повезивање оног данас са оним што је било јуче и оним што ће доћи. Зато добар мачевалац испуњава мисију према својој вештини не тако што достигнуто пасивно преузима и лење лежи на њему репродукујући га у бескрај већ тако што га креативно богати и развија јер „Традиција није чување пепела него преношење ватре“ (Густав Малер). Ту, дакле, није реч о питању „аутентичности“ и „неаутентичности“ већ о нечему што је потпуно изван тог спора - о *креативности*.

„Класичари“, дакле, подржавају бављење историјом и прошлошћу али на критички начин и у духу да „Све ми је мрско што ме само поучава а не подстиче на делатност“ (Гете) јер историја било чега увек шкоди кад се гледа као *одмориште* а не као *степениште*. Увек и у свему, па и у мачевалачкој вештини, прошлости треба да служимо само онолико колико она може служити нама за стварање неке будућности.

„Историчари“ насупрот свему томе мачевању прошлости прилазе ухваћени у кавез савремености - обузети и заробљени пролазним „урбан-хит“ „ретро“ трендом. Духу времена савременог света, наиме, нису потребни ни пожељни креативни, инвентивни, стваралачки и критички настројени људи – *личности* већ пасивне *индивидуе* и конформисти који ће што више узимати и трошити нешто што је без њих створено – поводљиви и употребљиви конзументи масовног и фабрички штанцованог - па и копија прошлости.

У свету са таквим духом времена (*zeitgeist*), дакле, ни у вештини мачевања нису потребни ни пожељни *пионири* који ће креативно и слободно стварати сопствене и оригиналне стилове мачевања од наслеђене грађе – а како би *сви били различити*, већ пасивни репетитивци, репродуктивци и *епигони* већ урађеног у прошлости мачевања – а како би модерно *сви били исти*.

Други разлог због којег сам за концепт изабрао КЛАСИЧНО а не ИСТОРИЈСКО мачевање је тај да као што је немогуће да се прошлост идентично понови (врати) немогуће је поновити историјску аутентичности неке школе из прошлости. „Ако скувате рибе из акваријума, добићете рибљу чорбу. Рибе из чорбе не можете да вратите у акваријум. То је историја (Зоран Ђинђић).

Мачевати, дакле, по Мајеровој, Фабрисовој, Агрипиној... школи је немогуће јер нико **стварно** не зна нити ће икада сазнати како су **стварно** изгледале те школе. Знати како је један учитељ мачевања у неком средњовековном градићу пре 700 година померао своје сечиво из једне у другу позицију... и које је методе користио да у томе учи и увежбава своје ученике је митологија, чиста наивност, или шарлатанство. И најбоља књига неког учитеља из прошлости може дати само назнаке, наслућивања, мртве фрагменте и скромне детаље његовог искуства и живе школе **отворене за бескрајна тумачења**. Нема више Мајера, Фабриса, Агрипе... како би у пракси кроз године рада исправљали и дељали стотине покрета ученика неби ли им пренели аутентичност своје креативне замисли.

Учитељ мачевања и некад и данас кад испред својих ученика изведе једну акцију са циљем да је они понове добија као резултат то да сваки чини мање или више другачије иако су сви гледали исто. „Сваки апостол има своје Јеванђеље иако су сви Христом јели са за истим столом“. Главни задатак сваког учитеља је тада да кроз дуготрајно следујуће понављање, увежбавање и кориговање те показане мачевалачке акције мноштво добијених ученичких интерпретација и варијација дотера и сведе само на једну – његову. Зато ако нема учитеља да чини то - нема ни његове школе.

И као што садашње догађаје које непосредно гледамо својим очима некад можемо великим делом спознати, некад малим а некад никако тако је и са истраживањем прошлости, а у коме је предмет истраживања – јер је давно нестало, још мање сазнатљив. *

* Зато неки полемичари оправдано говоре да за разлику од сваке науке која има свој предмет историја нема предмет који истражује – он је нестало у времену, па стога она и не може бити наука већ само „повјест“ – приповедање, прича.

Садашњост која је, дакле, и сама сва испреплетана тумачењима, заблудама, лажима, фалсификатима и манипулацијама нужно у историјским документима будућим истраживачима прошлости оставља исто то - тумачења, заблуде, лажи и фалсификате. Ова тумачења, заблуде, лажи и фалсификате данашњи историчари додатно тумаче субјективно, интерпретирају, манипулишу, домишљају и деформишу у складу са личним границама, заблудама или потребама и интересима идеологија времена коме припадају. То је, можда најбоље изразио Бернард Шоу у свом „Ђавољем ученику“ са дијалогом: „...генерале, да останемо на бојном пољу?! Не, мајоре, повуците се! Али генерале, шта ће рећи на то историја?! Генерал добаци, пакујући своје ствари - историја је трач и лагаће као и обично. Главно је да је ми пишемо.“

Прошлост нам, дакле, увек и у свему највише оставља само кости и костуре а ми покушавајући да је спознамо морамо сами креирати тетиве, мишиће, кожу... док су дух и околности који су покретали та жива тела заувек нестали у несазнатљиви. *

* Да ли је уопште могуће ићи у назад и понављати историју кад ни ентропијска стрелица физичког времена не може ићи у назад? Где води покушавати открити и понављати прошлост једне вештине кад: „Свако историјско истраживање пати од неке амнезије“ (Блох); кад „Историјске чињенице су шкољке из којих је време извукло бисер. Упркос најобилнијој грађи ми нисмо кадри да рестаурирамо њихову живу срж, већ само суву и мртву љуштуру, остављајући изван сазнања и осећања све што се стварно збивало под енигматским шифрама прошлости, па ма то имало најсуровије облике патњи, искушења у смрти, а што чини, заправо, једини релевантан садржај историје, која никад неће бити написана“ (Пекић); кад „Историја је само криминална прича, снабдевена, да би се прерушила у науку, бројним фуснотама и ибидумима“ (Пекић); кад „Каже се да ће сви који чују двоје људи како описују исти саобраћајни удес изгубити сваку веру у историју као науку“ (историчар Џефри Бароклоу); кад „Историја коју читамо, строго говорећи, уопште није заснована на чињеницама већ је збир прихваћених процена од стране одређене групе људи са неким заједничким интересом“ (историчар Расел Милер); кад „Историја је гомила лажи о догађајима који се никад нису догодили, а о којима говоре људи који никад нису били присутни на лицу места“ (Џорџ Сантајана); кад „Једино што историји дугујемо је да је поново пишемо“ (Оскар Вајлд); кад „Историја би била брилијантна ствар, само кад би била истинита“ (Толстој); кад „Историја нас учи само да се из историје не може научити ништа“ (Хегел); кад „Уместо да буде заиста учитељица живота, историја је у многим „студијама“ назадних и кратковидих писаца постајала слушкиња њихових класних, верских и „националних“ интереса и убеђења, средство за борбу у рукама фанатика и опскураната „историјских истина“ подешавана према њиховим жељама и потребама.“ (Иво Андрић); кад „Шта је историја, после свега? Историја су чињенице које на крају постале лажи а легенде су лажи које на крају постају историја.“ (Жан Кокто); кад „Некада су историчари несвесно лагали. Онда су постали професионалци и то чине свесно.“ (Габријел Лауб); кад „Суштинска тема историје није оно што се догодило већ оно што људи мисле или говоре о томе“ (Голда Меир); кад „Историја се мора стално писати изнова не зато што су се промениле чињенице него гледишта историчара“ и „Из историјских дела се сазнаје више о историчарима него о историји.“ (Томас Ман)...

„Историјско мачевање“ у том смислу као наука – истина и пракса аутентичних школа, стилова и учитеља мачевања прошлости није могућа као озбиљна јер је себи унапред поставила немогућ задатак: *дохватити апсолутну истину аутентичне реконструкције*. „Историјско мачевање“, ма шта мислили и говорили о њему његови поборници увек ће бити у већој или мањој мери само мешавина релативних истина, заблуда, хипотеза, митова и фикција, дакле, предмет рада имитатора прошлости од којих сваки за себе поносно тврди да је најбољи имитатор.

Из овог разлога су љубитељи историјског мачевања и доспели данас у смешну ситуацију да има на хиљаде полемика и стотине школа од којих свака има своју верзију Мароцине, Агрипине, Мајерове... аутентичне школе и надмено полаже ексклузивно право на оригинал. *Историјско мачевање*, јер барата фикцијама и претпоставкама а не истинама о мачевалачким школама прошлости, не може бити више од квазинауке - пролазна саласност (или несагласност) једне групе људи око неких ствари из прошлости, произвољно тумачење ретких факата и кретање између наслућивања и хипотеза.

Мачеваоци „историчари“, дакле, ма колико озбиљних лица мачевали изгледају смешно јер не мачују као Мароцо, Агрипа, Мајер... већ увек и једино као Псеудомароцо, Псеудоагрипа, Псеудомајер... и не баве се историјским већ увек и једино **псеудоисторијским мачевањем**.

Мачеваоци који су кренули тим модерним „псеудо“ путем понављања историје кроз *историјско мачевање* тиме су себе, јер „Историја има тенденцију да се понавља једном као трагедија а други пут као фарса“ (Маркс), натерали да се на крају баве *фарсом*: шминком, кулисама, модом, аутентичношћу изгледа панталона, ципела, кошуља, чарапа, рукавица, оклопа, мачева... прошлости, правећи мачевалачки маскембал (заборављајући да је и *историја моде одевања* такође делом царство псеудоисторије). Зар је онда необично што све више мачевалаца који се баве историјским мачевањем чини још један корак скачући у свет фикција витешког и еп-фантастичног мачевања вилењака и патуљака - *псеудосветове* и квазисветове за модерне људе „Петар Пан“ генерација? *

* Термин у социјалној психологији који се користи за људе који живе као ликови из бајке „Петар Пан и изгубљени дечаци“ који се сакривени у земљи „Недођији“ (као Пинокио на „Магарећем острву“) само играју, проводе, забављају и уживају. Синоним за незреле - инфантилне људе који беже од обавеза, стварног живота и решавања реалних проблема у провод, задовољства, игре и забаву не знајући да „Све што не може да сазри расте у обест.“ – Фројд.

Мачеваоци који се баве *историјским мачевањем* колегама који се баве *класичним мачевањем* пребацују за насиље над историјом. Њима, с тим у вези, треба одговорити као што је лаконски одговорио и Дима својим критичарима на оптужбе да је „силовао историју“ - „*можда и јесте тако али сам, ипак, направио лепу децу*“.

*

„Човек који нам може дати
ново чувајући дух старог, може бити
учитељ.“

Конфуције

На тим темељима: **класичном мачевању, одбацивању такмичарског приступа и тежњи телесној култури** је и основана Школа мачевања „Свети Ђорђе“ (1997) са програмом који је у региону и шире био потпуно пионирски а у спортско-

мачевалачкој Европи тог времена егзотика и нешто одбацивано под квалификацијом ексцентричне анахроности, „застарелости“ „атавизма“, „декаденције“, „глупости“ и застрањивања.

С тим у вези сам пре скоро 15 година издао омању књигу *Opera Nova* (Нови покрет) у којој је, између осталог, написано: „Покрет повратка оригиналу – изворном европском борбеном мачевању, покрет који се све више буди, наш је допринос реформацији савременог мачевања и покушај да се оно врати древном духу и тлу, класичној техници и начелима која су се изгубила у оном превише модернистички узбурканом времену 19. века и тренутку када је настало спортско мачевање на готово револуционаран начин - уз кидање свих веза са вишемиленијумском традицијом. Символи духа реформације европског мачевања у правцу повратка на древни, основни и непролазни борбени корен су свуда око нас. Епоха која долази - његова је епоха. Знаци надолазећег 21. века указују да ће он бити делимично и век велике рестаурације мачевања, његовог претварања и враћања изворној, класичној борбеној вештини, век реафирмације, оживљавања и васкрсавања мачевања као уметности. Другачије не може бити. Други правац више не постоји јер „река је ушла у кањон“. Ову будућност, која увелико најављује свој долазак на све стране, наговешћују већ стотине знакова. Она сигурно долази, а с њом и ви нама.“

Тако је и било. Посејано семе тог другачијег мачевања је никло и његово дрво је расло и својом крошњом - упркос свих невремена краја 20. века у нас, уобичајеног традиционалног критицизма, погрешног разумевања, неинформисаности, зависти, пакости, одбацивања, сплетки и потсмеха надрасло све мачевалачко у Србији и шире. Оно је постало јединствено по броју чланова (140!), опреми и врстама мачевања (флорет, шпада, тешки рапир, лаки рапир, дага-рапир, мали штит-рапир, гладиус, сабља, једнопипоручни и дворучни мач) и у Европи тог времена, а у којој је постојало тек десетак значајно мањих мачевалачких друштава (са по петнаестак чланова!), и другачијим програмима (*историјско* мачевање појединих врста а не *класично* мачевање свих врста).*

* **Француска која је мачевалачки центар света још од 18. века, је нпр. свој национални савез за ову врсту мачевања (FFAMNE) са тренутно 70 клубова добила тек 2011. године, а Србија је такав савез (НЦЕМ) имала још 2000. године**

Но, у Школи се и самом класичном мачевању пришло из посебног угла. Постоје, наиме, начини употребе сваке технике, па и технике мачевања и других борилачких вештина, који су такви да њихова **етичка настројеност** видљиво или невидљиво, посредно или непосредно, одмах или касније се неизбежно окреће деструктивно против ње саме и оних који је користе. И супротно. Увек постоји одређена етичка настројеност у коришћењу неке технике и вештине која омогућава конструктивни развој ње и онога ко је користи. Зато је сваког тренутка рађено на оплемењивању деструктивних техника мачевалачке борбе јер „*Оно што сејеш, то и жањеш.*“

Из тог разлога је изабран концепт мачевања као *борилачке вештине* у коме није циљ учење убилачких техника јер „*Убити увек на неки начин значи бити убијен*“. Ономе ко је превазишао убијање као израз неукости у вештини питање је мајсторске части да у борби надвлада тривијалност убијања. Само ко не влада мачем већ мач влада њим мора да убија. Зато се у Школи за акценат и као врхунац умећа у вештини узима учење и примена мачевалачких техника за екивирање, разоружавање, савладавање, неутралисање, онеспособљавање, одвраћање, обесхрабривање или рањавање противника а не његово убијање.

Повратком на **класичност** и мачевање као врсту **борилачке вештине**, сматрао сам у то време, да је мачевање у једној својој форми имунизирано на спортификацију јер све борилачке вештине, па и мачевање као борилачка вештина, су по својој изворној природи **аспортске и метатакмичарске**. Оне иако служе конкуренцији не служе такмичарско-надметачкој игри већ убијању. Но, *преварио сам се*.

Спорт-историјско мачевање

„Шта вреди што сте сви различити кад сте сви различити на исти начин.“

зидни графит

Изложени концепт теоретског и практичног обнављања традиције мачевања као класичне *борилачке вештине* и дела културне баштине Европе је током 20 година успешног трајања Школе доживео промену. До те промене је дошло како због његовог природног унутрашњег развоја тако и због спољашњих притисака нових светских трендова.

Наиме, *традиционално мачевање прошлости*, које је крајем 20. века третирано свуда (па и у Србији) као „отпаднички“ и „издајнички“ концепт у односу на монопол стандардног спортско-такмичарског мачевања, па и зато нешто „аут“ - предмет неразумевања, одбацивања, критика и потсмеха је почетком 21. века изненада постали „ин“ - глобално помодарство, тренд и ствар „урбан-хит“ престижа (и то изразито баш у Србији)! *

* Разлога за то је било више али сматрам да је главни био драстичан пад популарности савременог „електричног“ спортског мачевања у свету (због његове визуелне незанимљивости, техничког осиромашења услед сведености на пуку ефикасност - монотонија, zasiћености људи конкуритивноћу и агесијом, деценијски тешких и захтевних тренинга, компликоване електронске опреме, великих новчаних улагања а никакве добити итд.) и последична тенденција да индустрија мачевалачке опреме и пратећих садржаја тражи себи нове просторе за ширење бизниса.

Али, све што зграби „*проклетство моде*“ (Шилер) осуђено је да се деформише и дегенерише. Тако се и *традиционално мачевање прошлости у форми историјског мачевања* широм света, па и у Србији убрзо заразило старим токсичним **бацилом спорта**.

Генерације људи кроз чију крв од малих ногу на сваком кораку протиче идеологија и опсесија конкуренције, такмичења и надметања – наркотик спорта, јер су рођени и живе у свету бога Марса, нису могле другачије осим да то што чине виде и гледају кроз старе наочари конкуренције - наочари СПОРТА.

Тако је и од традиционалног мачевања прошлости почетком 21. века спортским инжењерингом исфабрикован хибрид укрштања *историјског* и спортског мачевања. Тиме је *историјско мачевање* кроз извитоперену моду нове такмичарске форме, уз сву пратећу комерцијалну индустрију опреме и пропаганде - не примећујући стару замку **конкуритивности**, освануло у канџама такмичарског спорта.

Том „бастарду“ нити историјског нити спортског мачевања (квазиисторијско-квазиспортског мачевања) сам још 2004. године дао име *спорти-сторијско мачевање*.

Тако су се, јер „*Неки људи више воле ново од онога што је добро*“ (Шопехауер), почела посвуда организовати такмичења, турнири, шампионати... витешки мачеви замењују спортске електрификоване сабље, рапири спортске електрификоване мачеве, шпаде замењују електрификоване флорете, метални оклопи и верижњаче спортска електрификована синтетичка одела од кевлара, гвоздене кациге електрификоване маске...Утемељује се један велики **симулакрум прошлости** у коме се победницима додељују медаље, плакете, пехари...

Но, није нешто самим тим што је ново, увек боље од старог. Сваки корак у времену је корак у свим правцима: напред, лево, десно, назад..., али и доле - у провалију.

Стога је Школа овом помодарству некако, уз велике напоре одолела. И као што је у многим другим борилачким вештинама било оних који су се њима на традиционалан начин бавили или баве не доживљавајући их као спорт већ као културну творевину

повезану са разним другим вештинама и уметношћу, тако је то било и у Школи мачевања „Свети Ђорђе“.

Из тог разлога и поред мноштва разних отворених и прикривених деструктивних притисака, лакомисленог трчања и незреле поводљивости да се чини све „ново“ и оно што чине „сви“ – *конформизма*, од стране чланова Школе који су обликовани у идеологији савременог света компетивизма, ова популарна тенденција креатора масовних трендова се ипак није значајније пробила.

Током борбе са том пошасту сам имао стално на уму речи Сенсеи Отоме, учитеља и оснивача борилачких вештина који је написао: „*Ви сте на почетку дугог и тешког пута, на коме се никад раније нисте налазили. Многи ће остати на њему, неспособни да истрају. Они ће покушати да вас повуку доле и назад. Не дајте се. Они ће пронаћи путеве да вас одврате, застраше, узнемире ријечима. Пакосни су. Вас треба да води само сан у вашим срцима. Храброст и стрпљење су ваше оружје. Употријебите их добро и мудро.*“

Човек треба да живи у свом времену али јер свако време увек носи и неку кугу не треба поводљиво, наивно, брзоплето и слепо да прати своје време већ оно што је у њему добро и вредно.

Ваља, дакле, и у вештини којом се бавиш, и животу који живиш, живети сензибилитет свог времена – оно модерно, али тако да га спајаш и преплићеш не само са сензибилитетом *против свог времена* – креативним, стваралачким и критичким, већ и са сензибилитетом *ванвременог* - класичним. Ако не живиш сензибилитет свог времена изгубићеш се у времену, ако не живиш сензибилитет против свог времена изгубићеш себе у времену, ако не живиш сензибилитет свеопштег постојања изгубићеш се у постојању.

Зато од првобитне идеје, циља и пута, као учитељ Школе, не само да нисам одустао већ сам их још и додатно **радикализовао**. Том радикализацијом је *класично мачевање* не само потпуно откинуто од концепта мачевања као *борилачког спорта* већ је и сасвим дистанцирано и од концепта мачевања као *борилачке вештине*.

Ако је, наиме, циљ да мачевалачка вештина постане форма телесне културе и култивације мачевања и мачеваоца тада је било нужно окренути се оном делу прошлости и форми мачевалачке вештине који *култивише, оплемењује* и богати човека и вештину а не оном који у себи садржи или је склон да води у деструктивно, варварско и антикултурно.

Појава савременог спорт-историјског мачевања је тако за рефлекс имала да су у Школи мачевања „Свети Ђорђе“ средином двадесетих година 21. века ударени темељи за настанак *треће врсте* мачевања – мачевања као некомпетитивне **БОРИЛАЧКЕ УМЕТНОСТИ** (Martial art) и облика *телесне културе* јер **„Савршенство у било чему увек се извргне у варварство ако га уметност не узвиси“** (Валтазар Грацијан, 1653).

Тај трећи пут је супротан мачевању као умећу убијања (*борилачка вештина*) и такмичарског побеђивања (*борилачки спорт*) и он је вођен духом мисли чувеног јапанског учитеља мачевања Јагју Муненорија (1571-1646): **„Мислити само на победу је болест. Мислити само о употреби борилачке вештине је болест (...) У борилачкој вештини је болест ако не оставите иза себе ум борилачких вештина.“**

Из овог разлога је изабрана **уметност** (Art) као онај ток и форма који је насупрот анимализовању човека а окренут култури и култивисању човека јер *„Само се уметношћу може превазићи стадијум животиње, јер уметност је пролаз ка пределима којима не владају ни простор ни време“* (Марсел Дишон). Пошто цвет може бити оружје смрти а и најоштрији мач се користити на оплемењен начин за унапређивање и развој човека и међуљудских односа – као оруђе живота, смисао и циљ борилачког постаје не да се доспе до победе над противниковим телом већ да се доспе до културе сопственог тела; да се вештина користи за човека а не против човека, ради култивисања, развоја, богаћења и оплемењивања а не побеђивања човека. Уметност па и мачевање у форми *борилачке уметности* су зато најпротивнији Марсовом свету и анималном у човеку а

због чега је Ото Дикс и написао да: "**Уметност је егзорцизам. Истеривање ђавола**" (бештије-животиње из људског).

Тај избор је, међутим, опет био уперен, и то још више, против токова и светских трендова у мачевању, али и савремености уопште. Но, препустити се и учествовати у стихији која као поплава носи све заједно је увек лакше него пливати против ње. Препуштање је увек лако а отпор је тежак - зато је и Берђајев и написао наизглед парадоксалну реченицу да "*Слобода је тешка а ропство је лако.*"

Мачевање у форми борилачке уметности (Martial Art)

Европско мачевање после четири хиљаде година постојања све више подсећа на вергл који досадно свира стално једну исту механичку мелодију: „победи“, „убиј“, „победи“, „убиј“, „убиј“, „убиј“, „победи“..., а врхунац „креативности“ мачевалаца у том верглању је ко ће брже и дуже окретати његову краћу или дужу, мању или већу, тежу или лакшу, криву или праву, једноручну или дворучну... ручицу (дршку мача).

И већина људи у складу са тим види мачевање као пуко телесно умеће коме је једини циљ ПОБЕЂИВАЊЕ у убијању или такмичењу, дакле, банално - као **елиминаторску** - убилачку или спортску вештину. Зашто? Зато јер „*Лакше је људе водити у борбу и распаљивати њихове страсти, него их обуздавати и усмеравати ка стрпљивом труду на путу мира*“ (Андре Жид) – учити их најтеже: борбу против анималниог у себи.

Но, то мачевање у коме је једини циљ побеђивање (убилачко или такмичарско) је увек због свог прагматизма технички редуковано, осиромашено, банално и пре свега *обездуховљено* и *анимализовано* јер се своди на телесно, инстинкт, рефлекс и једну или две најбрже, најпростије и тривијалне радње које ће најпрактичније и одмах ефикасно погодити противника пошто са трајањем дужине борбе увек расте и вероватноћа да се буде сам погођен.

У том смислу ће и обично дете - ако буде довољно дуго и до перфекције увежбавало само да у правом тренутку пружи право мач и чучне, бити и за највештијег мачеваоца смртоносно опасан противник.

Али, шта тада остаје од тако технички и тактички сведеног, редукованог и „уштројеног“ мачевања? Мачевати на тај начин је исто што и плесати са партнером који зна и користи само два иста корака или слушати „музику“ која је састављена од три акорда. Сво богатство технике и тактике једне комплексне вештине нестаје у простоти прагматизма и празнини минимализма. Ова поједностављеност, испражњеност и сиромаштво су уједно и главни разлог због којег је савремено спортско мачевање и постало сасвим незанимљиво за публику и све незанимљивије и самим мачеваоцима, а слично баналности и празнини живота неког ко живи само по начелима приземне и рационалне корисности, практичности, ефикасности, учинка и добити (прагматизам и утилитаризам).

И као што неко може градити обичну шупу али и храм, свирати два акорда са једним ритмом али и стварати звучну катедралу једне симфоније тако и један мачевалац може мачевати са само 2-3 баналне радње ефикасности али и стварајући једну целу *уметност* покрета и идеја.

Облик и циљ борилачких вештина, па и мачевања, дакле, може бити и нешто сасвим другачије од пуко победилачког - варварског *profanum vulgus*. Овај приступ мачевању није био усамљен, напротив, он је био доминантан приступ за већину најпознатијих учитеља мачевања прошлости како на Истоку тако и на Западу: „*Мислити само на победу је болест. Мислити само о употреби борилачке вештине је болест (...)* У борилачкој вештини је болест ако не оставите иза себе ум борилачких вештина.“ Јагју Муненори (1571-1646); „*Вештина мачевања није у тучи мачевима...*“ (Мијамото Мусаши, 1645); *Поента је да ову уметност треба искористити као средство за*

напредовање у проучавању Пута. Уколико се правилно упражњава, она нам на делотворан начун помаже да допринесемо оплемењивању нашег ума и духа." (Кимура Кјухо,1763, јапански учитељ мачевања); „Није смисао да један спориста победи другог како би се показало ко је бољи већ да се вежба и буде вежбан од стране тренера да се буде бољи од себе и надмеће са собом а не оним испред себе. Смисао није у упоређивању него у саморазвоју" (Виктор Франкл „Вапај за смислом"); „Кад је реч о борилачким вештинама њихово упражњавање може бити само учвршћивање нарцизма и жеље да се напросто буде бољи и јачи од других. Али, на одређеном степену сазревања, ова полазна мотивација долази у кризу и тада се поставља питање дубље мотивације, с ону страну сваке прагматике и самопотврђивања. На том ступњу, или непосредно пре њега, избијају у први план етичке и естетичке компоненте вештине, тј. постаје подједнако важно - ако не и важније, зашто се и како се нешто чини, а не то шта се с тиме постиже или може ли се други победити и надвладати (...) Борбена ефикасност се тако запоставља на рачун естетике вештине, поједине технике и покрети се све више удаљују од функционалних захтева те се више води рачуна о елеганцији и лепоти, уз минималну употребу снаге, него о ефикасности у реалној борби (...) Више се не ради о томе да се неко убије или победи, него о томе да се пође у борбу против самог себе. На тој степеници борилачка вештина надилази властиту прагматику и у њој „световна" успешност губи на значају а она постаје средство самоусавршавања или надилажења оног што чини логику и намену борилачке вештине јер њен циљ и постаје трансцендирање световног (...) Прави стрелац тада не гађа да би освојио какву награду, да би победио нити да би импресионирао друге. Он гађа за Бога." (Душан Пајин, Култура тела и борилачке вештине,1990)

Уколико је, дакле, уметност стимуланс живота који одуховљава, оплемењује, развија, богати и уздиже човека из варварства и уколико је врхунац умећа у свакој области делања достизање креативне вештине стваралачког и перфекција - његово претварање у уметност, тада за мајстора било које борилачке вештине нема значајнијег циља него да то што чини претвори у уметност (Martial Art).

Мачевалачка и свака друга борилачка вештина може кренути тим путем – путем уметности јер уметност се налази у уметничком **приступу** а не уметничком **предмету**.

И као што реч уметничким уобличавањем на врхунцу постаје поезија, глас постаје уметност певања, покрет руку уметност свирања или сликања, покрет ногу уметност плеса, покрет писања уметност калиграфије..., тако и покрет тела и мача у мачевању и свакој другој борилачкој вештини може уметничким уобличавањем на врхунцу постати материјал и средство у коме човек изражава своју креативност и стваралачке способности - једна *борилачка уметност*.

*

„Усредсреди своју вољу на
Пут, ослони се на Врлину, понашај
се према рену (човекољубивости) и
нека ти задовољство буде у
уметности." (Конфуције).

Учињено је, тако, светогрђе: *вергл* је остављен *верглашима* - Школа је кренула путем концепције мачевања као **борилачке уметности**. Та концепција је утемељена на *некомпетитивном* приступу мачевалачкој вештини јер тамо где има уметности суштина није надметање а тамо где је суштина надметање престаје уметност пошто уметност никад није борба „против“ – деструкција, већ „за“ - конструкција.

У свакој уметности прави уметници су увек једни другима *инспирација*, *надахнуће* и *мотивација* за сопствено и неупоредиво стваралаштво а не супарници, конкуренти и изазови за прескакање као у игри „труле кобиле“. „*Креативан човек је мотивисан жељом да нешто постигне а не жељом да победи и престигне друге*“ (Ајн Ранд). Нити су се такмичили нити је Бетовен „бољи“ од „Баха“, нити Леонардо од Микеланђела или Рембранта... – они су РАЗЛИЧИТИ и зато се не могу ни упоређивати ни одмеравати, а што је основно за сваки спорт. Стога нема и не може бити знака једнакости између уметности и спорта, спортисте и уметника – неког ко се нечим бави због победничког престижа и неког ко се нечим бави из љубави према стварању.

Управо због овог *антикомпетитивног карактера* – одсуства побеђивања сукобљавања, надметања и убијања главна мисија сваке уметности и јесте *култура* (култивација) - превазилажење анималних (компетитивних) порива у човеку у било којој њиховој форми јер „*Само се уметношћу може превазићи стадијум животиње, јер уметност је пролаз ка пределима којима не владају ни простор ни време.*“ (Марсел Дишон).

И као што свака веза, брак, породица, фирма, група, друштво... у којима влада унутрашњи сукоб, конкуренција, борба, супарништво, туча, конкуренција, раздор, мржња... – *варварство*, слично организму који болује од *аутоимуне болести*, неизбежно луче отров у себе и на путу су декаденције, распада, деструкције и самоуништења а веза, брак, фирма, група, друштво... у којима влада сарадња, заједништво, спајање, хармонија, јединство, кооперација, љубав... – *култура*, дакле, лековитост целовитости здравог организма, неизбежно иду путем конструктивног развоја, јачања и раста, тако је и у свему другом – па и вештини мачевања.

У мачевању као борилачкој уметности (Martial Art) мачеваоци зато нису супарници који се одмеравају и пореде, њих не занимају релације и хијерархија, бројање погодака, доминација... јер се вредност мачевања тражи и налази у самом мачевању (путу) а не његовом исходу – престижу и победи (циљу). Они су, дакле, заинтересовани за мачевање без освртања на ефикасност и трагање за победницима јер „*Сама борба нам чини задовољство – не победа.*“ (Паскал).

И као што два тркача могу трчати уживајући у трчању јер им је стало до трчања а не до међусобног престижања тако и два мачеваоца могу мачевати јер им је стало до мачевања а не до побеђивања. У тој врсти мачевања до поготка - онога што нежељено прекида занос борбе, не долази јер се хтело погодити већ јер је дошло до нечије грешке или јер је до поготка дошло случајно. Ту је, дакле, циљ вештине у њој самој а не у нечему изван ње.

У овој врсти мачевања, које води порекло од мачевања *forme d`art martial* бојевог или спортског типа 19. века у коме се више обраћала пажња на СТИЛ и начин мачевања него на погађање и ефикасност, се тежи *креативности* мачевалаца у инвентивном комбиновању и извођењу мачевалачких акција окретности тела, мача и духа, маштовитости и лепоти извођења мачевалачких акција, инспиративности покрета, перфекцији извођења напада-одбрана и надахнућу тактичких идеја – дакле духовном у мачевању, а што овој вештини даје једну потпуно другу димензију различиту од пуне компетитивне. Разлика између доброг и лошег мачеваоца у таквом мачевању, стога, није у степену ефикасности већ у степену креативности и инвентивности идеја у извођењу мачевалачких акција, дакле, у духовном.

У мачевању у форми борилачке уметности мачеваоци су вођени са два принципа. Први је „***Contraria sunt complementa***“ (супротности се допуњују) тј. мачеваоци борби не прилазе са духом деструктивног супарничког ривалитета (компетитивно) већ са духом **конструктивног** напора око хармонизовања и заједничког стварања сазвучја и лепоте мачевалачких акција (као нпр. у музици стварање сазвучја из два супротна тона, ритма или акорда).

Други принцип је „***Coincidentia oppositorum***“ (стециште супротности; „*Сједињавање супротстављеног и супарничког води превазилажењу његове појединачне коначности и доспевању у бесконачно*“ – Никола Кузански) тј. док год мачеваоци мачују као два а не као један, док је њихова мачевалачка борба „против“ и око истог

уместо „за“ исто, док год их њихово мачевање *раздваја* уместо да их *спаја*, они доспевају само до коначног у вештини и ограниченог у себи.

Тако се уз приступ вештини кроз заједништво (*саборност* у којој су мачеваоци саборци) постиже не само обострано хармонично сазревање мачевалаца у умећу мачевања већ и хармонично сазревање мачевалаца као личности кроз оплемењену борбу и борбу која оплемењује - међуљудски однос уздигнут до лепоте уметничког. Кад је реч о правилима мачевања као борилачке уметности она су по први пут у мачевалачкој литератури уопште публикована делом у мојој енциклопедији **Класично мачевање**, а у целини у мојој књизи **„Теорија, принципи и практикум мачевања као борилачке уметности“**, а која се може наћи како у штампаном тако и ПДФ формату.

У мачевању као борилачкој уметности
мачеваоци нису заокупљени својом победом и престижом већ
садржајем и начином заједничког мачевања.
Њих не занима КО и чија је акција боља него ШТА и која је акција боља.
Ту није циљ победа већ достизање лепоте и вештине.
Мачевалац, дакле, не изводи разоружање да би победио противника већ да би
БЕСПРЕКОРНО извео акцију разоружања.
Он не напада противника да би га погодио (победио) већ да би САВРШЕНО
спровео идеју једне акције напада.
Он не изводи одбрану да би одбранио себе већ да би једну врсту заштите
урадио са ПЕРФЕКЦИЈОМ.
Он у борби не напада противника већ његову вештину,
и не брани себе већ своју вештину.
Он се не бави мачевањем да би себе телесно, духовно и душевно
самоусавршавао већ се мачевањем бави из љубави према овој вештини па га та љубав
телесно, духовно и душевно усавршава.
На тим малим скоро невидљивим разликама,
јер „*Баво се увек крије у ситницама*“,
ОДНОСА према вештини и противнику - финеси да
један разоружава да би победио а други да би
изврсно извео разоружавање... - да један у оном што чини мисли о себи а
други о свом посвећењу томе што чини,
се темељи све божанско и дијаболично, све варварско и
култивисано племенитошћу у
вештини мачевања и животу уопште.

Мачевање у форми *борилачке уметности* са својом некомпетитивном техником, тактиком и етиком борбе је зато врста **телесне културе** јер се ова вештина користи за човека а не против човека, с циљем **психо-физичког** култивисања, развоја, богаћења и оплемењивања човека а не побеђивања човека. Стога је за гесло Школе и изабрана мисао: ***Ars virtutis causa – Вештина због врлине*** а не вештина због побеђивања јер подвиг је увек већи од победе пошто врлина остаје врлина и кад губи а вредно прелеће преко свега, па и преко својих пораза.

- - -

Но, и мачевање као *борилачка уметност* - иако је вештина која не служи за убијање нити за такмичарско надметање, увек може, као и све друго, бити и злоупотребљено за њих јер „*Ко зна да игра знаће и да хода*“.

Због тога је кључно да свако ко хоће да се бави било којом борилачком вештином, а посебно у форми *борилачке уметности*, мора да се бави поред усавршавања у њеној техници и усавршавањем себе у ЕТИЦИ, БОРИЛАЧКОЈ ЕТИЦИ, карактеру... – духу, јер „Из истог цвета пчела прави мед а паук отров.“ Ова врста васпитавања га, међутим, увек и неизбежно укључује и у неки друштвени *активизам*.

Активизам мачевања као борилачке уметности

Мисија у било којој делатности се испуњава тек кад се чини тако да и та делатност испуњава своју мисију у Свему, јер на правој висини све се стиче у Једно.

Једно сликарско, књижевно или музичко дело, сценска представа, филм, начин одевања, мишљања, осећања, понашања, исхране, лечења... увек су уједно и неки **активизам** који говори нешто јер „Ја не сликам да би сликама декорисао зидове станова, него јер су моје слике копља којим говорим шта мислим“ (Пикасо).¹⁹

¹⁹Чак и кад је неко сликарство, књижевност или музика, сценска представа, филм, начин одевања, мишљења, осећања, понашања, исхране, лечења, делања... безвредно смеће шунда, кича и квазикултуре које не говори ништа оно тиме говори о празнини и свом нихилистичком активизму.

Тај говор може апологетски величати и јачати постојећу стварност и њене вредности али може се и негативно - критички постављати према њој. Због тога „*Сваки наш потез је, у суштини, политички. Јер и најбаналнијим избором у животу ми се опредељујемо за ову или ону страну...*“ (Милош Шобајић – *Сликај и ћути*)

То исто чине – увек су на тлу неког активизма, и борилачке вештине и борилачки спортови својом борилачком етиком, естетиком, кодексима, правилима, техникама, опремом, оружјем, концепцијама и приступима себи, борби, борцу и животу.

У том смислу мачевање као *борилачка уметност* - иако је вештина која не служи убијању нити за такмичарско надметање, увек може, као и све друго, бити и злоупотребљена за њих јер „*Ко зна да игра знаће и да хода*“.

Због тога свако ко хоће да се бави било којом борилачком вештином, а посебно у форми *борилачке уметности*, мора да се бави поред усавршавања у њеној техници и усавршавањем себе у ЕТИЦИ, БОРИЛАЧКОЈ ЕТИЦИ, карактеру... – духу, јер „Из истог цвета пчела прави мед а паук отров.“ Ова врста васпитавања га, дакле, увек и неизбежно укључује и у извесни друштвени *активизам*.

Мачевалац стога треба да се покаже спремним и способним не само да учествује у борбама оружјем већ и да се препусти размишљању, критици, метафизици, науци, поезији, природи, уметности... Он не сме дозволити да га сасвим обузме, усмери и ограничи спољашње, практично, приземно и телесно његове вештине већ треба да се бави и свиме другим око себе и у себи јер као што је немогуће попети се на врх планине без предходно савладаног широког подножја, тако је немогуће достићи врх мајсторства у било чему ако се избегло бављење и целим преосталим светом. Само на богатству и ширини човека се темељи висина његове вештине.

Какав је, дакле, у укупном раду на себи један човек изградио однос према себи, другом човеку и свету око себе такав однос има и као мачевалац према сопственој вештини, њеном учењу, вежбању и примени, учитељу, другом мачеваоцу, свом мачу и себи као мачеваоцу. Сви ти односи, био он свестан њих или не, су међусобно уплетени у једну целину истог карактера и духа чинећи *ЕТИКУ* његовог живљења и *БОРИЛАЧКУ ЕТИКУ* његовог мачевања.

То преклапање света специјализоване *БОРИЛАЧКЕ ЕТИКЕ* са светом *ЕТИКЕ УОПШТЕ* је и мачевању као *борилачкој уметности* дало још једну димензију у којој оно прекорачује себе и почиње говорити и о нечему што више није само мачевалачка вештина.

Мачевање једног времена, наиме, одражава дух тог времена па како неко живи одређује не само начин на који мачује већ и начин на који неко мачује открива како он живи и какво је време у коме живи - али и више од тога: *какво је време и свет у коме он тежи да живи.*

Тако модеран живот све - па и човека који хоће да се бави *борилачким уметностима*, излаже непрестано систему форматизације како би се у њему произвела сагласност за живот под *идеологијом надметања*. Зато бавити се класичним мачевањем или другим борилачким вештинама на другачији начин од савременог значи не само приступати им другачије од уобичајеног и модерног већ и више од тога. То значи и учити како да се мачује и бори против савремености у себи и око себе и како се постаје другачији од њих - аутентичан, не савремен и класичан: телом, мишљењем, осећајима, вредновањима и делањем.

Императив је, зато, за сваког ко хоће да постигне нешто култивишуће, развијајуће и обогаћујуће у било чему, па и у борилачким вештинама као уметностима, да на сваком кораку и у свему око себе и у себи непрестано пружа отпор ономе што је главна и највећа препрека томе: свету *савремености*.

Такав, **несавремени** човек, иако живи у савременом свету свеопште конкуренције не прихвата његову стихију, њему се не радује и не клања већ склања. Он одбацује диктат свеопште спортификације и живот у миљеу супарништва, престижа, надметања, конкуренције, „успешности“, брзине и конфликта. Незаинтересован је за делање у коме је циљ незајажљива амбициозност, победничка егоманија, рекордоманија, славољубље, агресивна и освајачка воља за моћ и доминацијом јер дух опчињен „освајањем медаља“ је исти дух који је опчињен и освајањем територија, народа, светова... Због тога је Ф. Ниче и написао да „*Људи који желе моћ су најприкладнији да је стекну, али су најнеприкладнији да је поседују.*“

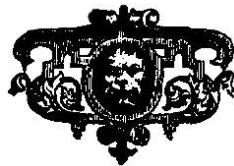
Несавремени човек тиме пружа отпор не само савременом *Марсовом свету* и свету Орвелове „*Животињске фарме*“ већ и времену ширеће празнине надирућег техноварвара којима је сав живот у биологији, у имати и уживати - „*Rolax i relax*“, сва арома живота у победити, отети, задржати, владати..., а највиши смисао постојања анимално, празно и безидејно „*У се, на се и пода се*“.

Несавремени човек сматра да се не може здраво живети ни телесно ни ментално у животу свакодневне приземности и баналности – *биологији* а да та бездуховност не осакати и не отрује бесмислом беспућа празнине.

Концепт *борилачких уметности* је, дакле, део покрета активизма који је против савремене глобалне идеологије клањајућег обоготворења пуко телесног и анималног, против култа конкуренције између човека и човека и човека и природе у свим областима живота јер они воде неизбежно у један свет неоварварства у коме „*Када се цивилизација у будућности приближи своме врху, култура ће бити близу дна*“ (Освалд Шпенглер) у коме „***Римљани се интересују само за гладијаторске игре, забаву, уживање у спектаклу и слављење победника. Они опијени споредним занемарују бављење својим животом и својим друштвеним положајем***“ (Јувенал, 100. год. н.е.).

Из тог разлога се у Школи мачевања "Свети Ђорђе" не приступа *мачевалачкој вештини* као уско усмереној форми пуког телесног бављења мачевањем или аутистичном телесно-духовном самоусавршавању неког егоцентрично

индивидуализованог појединца. Прилази се из угла **телесне културе** и њој припадајућој критици тренутно доминирајућег начина живота савременог **неоварваризованог** човека из позиција уметности јер „Сва зла овог света би нас већ одавно прождрала да није уметности” – Ф. Ниче.

„У сваком човеку је и Бог и ђаво.” Фјодор М. Достојевски

„Да ли сте ви потомци Гетеа или Атиле?” Ромен Ролан

Постоје људи везани кореном за земљу и окренути само животу у тој хоризонталу. Но, постоје и људи кореном везани за земљу али и окренути од земље – вертикали, јер: *„Сети се да погледаш горе у звезде, а не само у своја стопала.”* (Стивен Хокинг).

За прве је приземно, реално и сам човек мера свега – „само ја, овде и сада”; за друге је мера свега нешто идеално – веће од човека и трагање за већим од себе самог, јер *„Што је човјек, а мора бити човјек. Тварца једна што је земља вара, а за њега види није земља”* (Његош).

И све што било ко чини он огледа у том дволиком огледалу – па и сви мачеваоци своју вештину. Једни је гледају кроз профану приземносту сврху корисне употребљивости и везивањем за реално (убијање или такмичење), дакле, покретано биолошким, свођењем на телесно, инстинкт и рефлекс, кретањем ка практичном и коначном у вештини – путем који води њеној техничкој банализацији и етичкој варваризацији: њеном *обездуховљењу*.

Други све што чине, па и вештину мачевања, не гледају у тој димензији *хоризонтале* већ теже, покретано духовним у човеку и кретањем према идеалном и бесконачном у вештини, путу који води *вертикали* њеног техничког богађења и етичког оплемењивања – њеном *одуховљењу*. За њих тек тада - када је постало непрактична, „нереална“ и „онострана“ *борилачка уметност*, мачевање тако освештаног, узвишеног и култивисаног карактера може се спустити ка „овостраној“, „реалној“ и профаној употреби јер као таква више неће бити дивљачко оруђе варваризације човека већ божанско оруђе његовог оплемењивања.

Мачевање, као и свака друга људска делатност и вештина не служи ничему ако не служи развоју човека - превладавању његовог анималног, варварског и предаторског корена.

Не видим тренутно дубљу сврху вештине мачевања и људског делања од тога да служе том *племству* живота јер у свему што човек чини, одувек и заувек, на крају, ипак, остају само два избора: култура или дивљаштво, уметност или баналност, божанско или анимално, стваралачко или рушилачко, живот или ништавило... - *Донкихотство* и испуњеност или *Раскољниковство*, тривијалност, беспуће, бесмисао и празнина.

„Они су се мени смејали јер сам другачији, а ја њима јер су сви исти.“

Буковски

У прошлости сам говорио о нечем друкчијем од *спортског мачевања* - о повратку *мачевању прошлости* - класичном мачевању, као мачевању будућности. Већина је за тај *корак у назад* била глува, слепа и подсмешљива.

Данас, две деценије касније - јер је та прошлост постала извитоперена мода новог спорта, поново говорим о нечем друкчијем: о мачевању које није ни борилачка вештина ни борилачки спорт - мачевању будућности као *борилачкој уметности* (Martial art).

Већина је и за тај *скок у напред* опет глува, слепа и подсмешљива. Већина је увек слепа, глува и подсмешљива - зато и јесте *већина*.

И као што добар књижевник никад не подилази укусу читалаца јер је слуга *писања* и *књижевности* а не читалаца тако чини и сваки добар сликар, музичар, научник... - па и учитељ мачевања. Није он ту да прилагођава себе и вештину мачевања ученицима, да им повлађује, иде за њима и њиховим очекивањима, хировима, захтевима и модом већ да ученике води НЕ тамо где они хоће него тамо где

треба да иду, јер и он и ученици су ту из љубави - да служе вештини, а не вештина да служи њима.

Но, све то неразумевање је било очекивано јер отпор припада сваком кретању у било чему и јер визија тог новог пута није у складу са концептом и „трендовима“ савременог света масовне антикултуре и неоварварства. Постало је, зато, неизбежно и нужно не само да се буде „несавремен“ и ван „тренда“ већ и да се настави ход истим путем држећи се сопствене визије, без обзира на јавно мњење, макар и по цену да се буде „последњи Мохиканац“ јер:

"Ако начинимо одлучујући корак и ступимо на пут што се назива "сопствени пут" онда се ненадано откриљује тајна: ма ко све да нам је био пријатељ и присан - сви су они уображавали како су надмоћни према нама и увређени су том нашом одлуком. Најбољи од њих су попустљиви и стрпљиво чекају да нађемо поново "прави пут" - они га, иначе, добро знају! Други се подругују и понашају као да смо пролазно побудалили, или злурадо указују на заводника. Они гори нас проглашавају таштим будалама и покушавају оцрнити наше мотиве, а најгори виде у нама свог најљућег непријатеља па жуде да се освете за дугу завидност, те зазиру од нас. - Шта, дакле, чинити? Саветујем: своју независност започети тиме што ћемо за неколико година унапред свим својим познаницима обезбедити помиловање за грехе сваке врсте." Фридрих Ниче, *Освит* (пар.484), 1881.

- - -

Савремени свет у коме је суштина живота брзина, агресивност, површност и нестрпљење... уједно је и свет у коме се и мачевање свело на брзину, агресију, нервозу и инстинкт. *Савремени свет* у коме је грабеж око стећи и имати што више једини циљ уједно је и свет у коме је освојити што више погодака и стећи што више медаља једини циљ мачевања. *Савремени свет* у коме се све мери ефикасним и корисним уједно је и свет у коме се у мачевању све мери само учинком на такмичарском тржишту глобалног спорта. *Савремени свет* у коме је једини однос према свему и сваком само конкурентска борба око победе уједно је и свет у коме се мачевању и другом мачеваоцу прилази само као средству престижа, конкуренције и доминације. *Савремени свет* у коме је највећа радост чулно уживање у видљивом и физичком уједно је и свет у коме се у мачевању задовољство налази само у физиолошкој опијености адреналином телесне борбе. *Савремени свет* у коме су храмови културе и лепоте тржни центри и самопослуге уједно је и свет у коме је сав дух мачевања *бездуховност*, а напредак и лепота само у производњи и потрошњи све новије и разноврсније опреме за мачевање.

Савремени свет, савремени човек и савремено мачевање су на сваком кораку усклађени плешући једну исту *лошу* игру уз једну исту *лошу* музику. Но, такав свет и такво мачевање се морају једном нужно, кад њихови *нагомилани отрови* почну стварати грчеве животу, тргнути у својој болести и угледати празнину и ружноћу у себи и око себе. Тај ТРЕНУТАК одбацивања савременог и кретања ка уметности је неизбежан јер тежња врсном делању и врсном постојању се налази уткана у инстинкт за вредно и вечно постојања.

Да би један учитељ мачевања утемељио своју школу
није довољно да сваки део вештине мачевања ужари и искује у особеном СТИЛУ.

Потребно је и да тај стил уплете и са СВИМЕ што мачевање није.
Тек кад је тако настала целина, која више није само стил вештине већ
и слика света што постала је и стил живота и посебан дух постојања,
утемељена је једна Школа мачевања.